

28.09.2016

Kj/6

§ 241

Den av Gröna fullmäktigegruppen väckta gruppmotionen om motarbetande av olikvärdighet mellan områden

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade återremittera ärendet för ny beredning.

Behandling

Ledamoten Hannu Oskala understödd av ledamoten Erkki Perälä föreslog att stadsfullmäktige skulle besluta återremittera ärendet för ny beredning utgående från att det före förhandlingarna om budgetramen våren 2017 görs en utredning om de effektivaste sätten att motarbeta segregation bland barn beroende på var i Helsingfors barnen bor.

3 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Fortsättning

NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att det före förhandlingarna om budgetramen våren 2017 görs en utredning om de effektivaste sätten att motarbeta segregation bland barn beroende på var i Helsingfors barnen bor.

Ja-röster: 26

Harry Bogomoloff, Matti Enroth, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Maria Landén, Hannele Luukkainen, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Tatu Rauhämäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Ulla-Marja Urho, Tuulikki Vuorinen

Nej-röster: 50

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Laura Finne-Elonen, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Timo Laaninen, Harri Lindell, Eija Loukoila, Jape Lovén, Hanna Mithiku, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Jarmo Nieminen, Henrik Nyholm, Jan D

28.09.2016

Kj/6

Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Blanka: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Ville Jalovaara, Tomi Sevander

Frånvarande: 6

Eero Heinäluoma, Rene Hursti, Pekka Majuri, Osku Pajamäki, Ilkka Taipale, Pertti Villo

Stadsfullmäktige beslutade återremittera ärendet till stadsstyrelsen för ny beredning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anja Vallittu, stadssekreterare, telefon: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Bilagor

1 Vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar anse den av Gröna fullmäktigegruppen väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragandens motiveringar

Gröna fullmäktigegruppen föreslår på de grunder som nämns i grupp-motionen att det innan budgeten för år 2017 presenteras ska göras en utredning om de effektivaste sätten att motarbeta segregation bland barn beroende på var i Helsingfors barnen bor. Utredningen ska omfatta utbildningsväsendet och barnomsorgen men också idrottsförvaltningen, ungdomsväsendet, byggnadskontoret och stadens verksamhet i övrigt. Saken kan skötas av utbildningsverket och barnomsorgsverket i samråd, och forskare på området och andra förvaltningar bör höras. Enligt motionen bör det också planeras hur uppföljningen ska ske när det gäller frågan om hur effektiva sätten är.

En i 2 § i arbetsordningen för stadsfullmäktige avsedd fullmäktige-grupp kan väcka en grupp-motion. Stadsstyrelsen ska förelägga stadsfullmäktige en grupp-motion på det sätt som i 22 § är föreskrivet om behandlingen av en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter. En fullmäktige-grupp får väcka fyra grupp-motioner under en fullmäktige-period.

Segregation bland barn beroende på var i Helsingfors barnen bor är en del av det reella segregationsfenomenet i huvudstadsregionen, vilket är en stor utmaning. Det är särskilt tydligt i Helsingfors att utvecklingen skiljer områden åt samtidigt som helsingforsarna har en högre inkomst-nivå än andra finländare. Enligt faktacentralen syns utvecklingen när inkomstskillnaderna granskas med fokus på befolkningsgrupper och med fokus på områden. Andelen barn i låginkomstfamiljer är större än i andra delar av landet, och dessutom hör vart fjärde barn till en ensamför-sörjarfamilj. Antalet arbetslösa, särskilt antalet långtidsarbetslösa, har ökat i Helsingfors. Barn till föräldrar som är arbetslösa och har utkomst-svårigheter löper särskilt stor risk att bli segregerade.

Ett mål i stadsfullmäktiges strategiprogram för den pågående fullmäkti-geperioden är att skillnaderna i hälsa och välbefinnande mellan helsingforsarna ska bli mindre. En uppföljning av skillnaderna i välbe-finnande har utvecklats utifrån detta mål, och resultaten från uppfölj-ningen har utnyttjats när prioriteringar för förvaltningarna slagits fast. Välfärdsplanen för barn och unga 2013–2016 hör till det som behövs för att strategiprogrammet ska bli genomfört. Verkställighetsplanen för strategiprogrammet innehåller tväradministrativa utvecklingsobjekt, och dessutom genomför förvaltningarna mål och åtgärder i programmet i sin egen verksamhet.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtanden och påpekar att de innehåller beskrivningar över ett stort antal åtgärder som förvaltningarna just nu vidtar för att motarbeta segregation bland barn och över utvecklingsob-jekt i förvaltningarnas egen verksamhet och i samarbetet mellan förvalt-ningar. Att segregation ska motarbetas är enligt utlåtandena ett viktigt mål för förvaltningarna. Vikten av tidigt stöd till barn och barnfamiljer betonas särskilt inom barnomsorgen och social- och hälsovården. Lik-ställighet främjas genom positiv särbehandling. Skillnader i behovet av tjänster i olika områden och hos olika invånare beaktas i tjänstutveck-lingen, i lösningar för tjänstenätet och i resursdimensioneringen. Bak-grund till hur de extra resurserna kanaliseras är en modell för positiv särbehandling som staden införde i slutet av 1990-talet och som an-vänds bl.a. inom utbildningsväsendet och barnomsorgsväsendet. Situa-tionen följs upp och beräkningar uppdateras utifrån indikatorer för posi-tiv särbehandling. Det blir mer samarbete mellan områden, lokala för-sök och arbete ute på fältet inom ungdomsväsendet. Nya social- och hälsovårdstjänster införs, och målet för den nya modellen med familje-

center är integrerade tjänster, vilket betyder att tjänsterna för barnfamiljer finns på ett och samma ställe och behovet av tjänster bedöms mångprofessionellt. Nyckelmålet för förortsprojektet är under verksamhetsperioden 2016–2017 att förebygga utanförskap bland barn och unga genom projekt som genomförs tillsammans med bl.a. idrottsförvaltningen och byggnadskontoret i vissa utvalda områden.

Stadsstyrelsen följer regelbundet upp hur skillnaderna i välbefinnande utvecklats, inte bara när den följer upp strategiprogrammet utan också när den håller aftonskolor. Under aftonskolor har bl.a. lägesrapporter över sysselsättningen och de ungas ställning behandlats. Senast i juni behandlades en rapport om områdesmässig segregation mellan skolor och i samband med detta bostadspolitiska möjligheter att påverka segregationsutvecklingen (6.6.2016, 580 §).

Stadsstyrelsen anser att en utredning om de effektivaste sätten att motarbeta segregation bland barn beroende på var i Helsingfors barnen bor är en rätt sorts utvecklingsåtgärd i den omfattande och mångfasetterade saken. Såväl erfarenheterna från arbetet hittills och av olika projekt som expertisen inom olika sektorer bör utnyttjas. Ingripande i segregation och kanalisering av åtgärder kräver ett tillförlitligt kunskapsunderlag och mångprofessionella och sakkunniga tolkningar. När det gäller barn och barnfamiljer kräver bedömningen ett känsligt öga för att se familjernas olika förhållanden och en god kännedom om områdena i en föränderlig omvärld. Arbetet med att följa upp hur effektiva modellerna och åtgärderna för motverkande av segregation är kan utvecklas som en del av samarbetet förknippat med välfärdsplanen för barn och unga och välfärdsberättelsen över barn och unga, vilket också barnomsorgsnämnden föreslår.

Stadsstyrelsen anser liksom utbildningsnämnden att tillräckligt med tid bör reserveras för tväradministrativt samarbete som gäller bedömning av hur effektiva åtgärderna är. Med andra ord kan bedömningen inte göras i höst, innan budgeten för nästa år presenteras.

Samarbete mellan förvaltningar har stor betydelse i stadens verksamhet när områdesmässig segregationsutveckling ska motverkas i fråga om barn och barnfamiljer. Syftet med den nya sektor- och nämndstrukturen i stadens ledarskapsreform är att tjänsterna ska bli mer invånarcentrerade, och den nya strukturen skapar en grund för att stadsfullmäktiges strategiska mål ska kunna genomföras bättre i framtiden, vilket beror på att det blir ett tätare samarbete under den nya strategiperioden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

28.09.2016

Kj/6

Upplysningar

Anja Vallittu, stadssekreterare, telefon: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Bilagor

1 Vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.09.2016 § 807

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Påttös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa vihreiden valtuustoryhmän aloitteen loppuun käsitellyksi.

12.09.2016 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.05.2016 § 144

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle alueiden eriarvoisuuden torjumista koskevasta vihreiden ryhmäaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää alueiden eriarvoistumisen torjumista ja alueiden omaleimaisuuden kehittämistä tärkeinä tavoitteina.

Alueiden eriarvoistumisen torjumiseksi tarvitaan luotettavaa ja ajantasaista tietoa alueiden asukkaista, lasten, nuorten ja perheiden elinolo-

28.09.2016

Kj/6

suhteista sekä heidän palvelutarpeistaan. Tietoa lapsiperheiden elinolosuhteista ja palvelutarpeista saadaan mm. nuorten hyvinvointikertomuksesta, sosiaalisesta raportoinnista sekä osallistamalla alueiden asukkaita palvelujen uudistamiseen. Sosiaali- ja terveysviraston useissa toiminnoissa hyödynnetään palvelujen uudistamisessa alueen asukkaiden näkemyksiä mm. asiakasraatien, asukasiltojen ja kokemusasiantuntijoiden muodossa.

Alueiden hyvinvointitietoa saadaan jatkossa myös terveys- ja hyvinvointi-indikaattorien avulla, joita kehitetään sosiaali- ja terveysviraston omissa palveluissa ja lasten hyvinvointi-indikaattoreita yhteistyössä Helsingin Tietokeskuksen kanssa.

Merkittävä lasten ja lapsiperheiden eriarvoisuutta lisäävä tekijä on lapsiperheiden vanhempien työttömyys ja toimeentulovaikkeudet. Lasten syrjäytymisen ehkäisemisessä keskeistä on mahdollisuus harrastaa ja olla osallisena yhteisössä. Taloudellista eriarvoisuutta pyritään ehkäisemään kohdentamalla ehkäisevää toimeentulotukea lapsiperheille ja lasten harrastusten tukemiseen.

Sosiaali- ja terveysviraston keskeinen strateginen tavoite on palvelujen uudistaminen asiakaslähtöisesti ja asiakastarpeiden mukaisesti. Palvelujen uudistamisessa ja perhekeskustoimintamallissa keskiössä ovat integroidut, kokonaisvaltaiset palvelukokonaisuudet, jossa lapsiperheiden palvelut ovat saavutettavissa samassa kokonaisuudessa. Yhtenä osana palveluiden uudistamista on moniammatillinen palvelutarpeen arviointi, jolloin sekä lapsen että koko perheen asiakastarpeet tunnistetaan kokonaisvaltaisesti ja pystytään tukemaan perhettä oikea-aikaisesti varhaisessa vaiheessa.

Mikäli lapsi ja perhe tarvitsee enemmän tukea, on lastensuojelun asiakkuuden tarpeen arvioimiseksi koko kaupungissa käytössä yhteiset kriteerit, joilla arvioidaan sekä lapsen hyvinvoinnin että vanhemmuuden tilannetta. Samoilla kriteereillä selvitetään myös perheen myönteisiä voimavaroja palvelutarvetta arvioitaessa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä hallintokuntien välistä yhteistyötä lasten, nuorten ja lapsiperheiden alueellisen eriarvoistumisen ehkäisemisessä. Yhteistyöllä ja osaamista yhdistämällä voidaan tarjota monipuolisemmin ja kattavammin ehkäisevää tukea lapsiperheille ja siten ehkäistä eriarvoistumisen kehittymistä eri alueilla.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveysvirastossa kehitetään lasten ja perheiden tilanteiden moniammatillista arviointia, jonka tavoitteena on vahvistaa perheen omia voimavaroja ja löytää tarpeen mukaiset palvelut, joilla perheitä vo-

28.09.2016

Kj/6

idaan tukea. Terveys- ja hyvinvointitietojen pohjalta voidaan uudistaa palveluja siten, että alueiden eriarvoisuus vähenee, lapsiperheiden hyvinvointia edistetään ja terveys- ja hyvinvointierot kaventuvat."

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi

Opetuslautakunta 31.05.2016 § 103

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta pitää tärkeänä tavoitteena koulutuksellista tasa-arvoa ja alueiden erilaistumiskehityksen torjumista. Asuinalueiden erilaistumiskehitys on uhkaa koulutuksellisen tasa-arvon toteutumiselle.

Helsingissä on monipuolinen koulutustarjonta. Suomenkielisessä perusopetuksessa kaupungin koulujen lisäksi peruskoulutusta antaa 14 sopimuskoulua ja 13 muuta yksityistä tai valtion koulua. Oma oppilaksiottoalue on 11 sopimuskoululla ja 2 valtion koululla. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa on yksi yksityinen koulu.

Oppilaan oma lähikoulu määräytyy oppilaaksiottoalueiden ja -kriteereiden kautta. Lähikoulun valitsevien määrä on kasvanut viime vuosina suomenkielisessä perusopetuksessa. Keväällä 2015 omaan lähikouluun meni 1. luokkalaisista 88 prosenttia ja 7. luokkalaisista 76 prosenttia. Ruotsinkielisessä perusopetuksessa 1. luokkalaisista 96 prosenttia ja 7. luokkalaisista 90 prosenttia tuli oman koulun oppilaaksiottoalueelta. Näihin lukuihin on laskettu myös omalta oppilaaksiottoalueelta koulun painotettuun opetukseen päässeet oppilaat.

Lähikoulun valitsevien määrän kasvuun vaikuttaa monet tekijät. Koulut ovat tehneet pitkään hyvää alueellista yhteistyötä, kehittäneet nivelvaiheyhteistyötä alku- ja esiopetuksessa, 6. ja 7. luokkien välillä sekä peruskoulun jälkeen siirryttäessä toiselle asteelle. Kaupungin koulujen enimmäisoppilasmäärä 1. ja 7. luokille on osaltaan ohjannut alueen oppilaita lähikouluun ja toisaalta rajoittanut jonkin verran koulun oman oppilaaksiottoalueen ulkopuolelta tulevien oppilaiden määrää. Myös soveltuvuuskoeverkon sekä kieliohjelman alueellisesta monipuolisuudesta ja oikeasta kohdentamisesta lisää koulutuksellista tasa-arvoa.

MetRop tutkimus, joka toteutettiin kaikissa metropolialueen kunnissa ja tehtiin vuosina 2011 ja 2014, havaittiin, että Helsinki sijoittuu kuntana metropolialueen keskiryhmään niin oppilaiden osaamisen kuin heidän hyvinvoinnin kokemuksensa osalta. Helsingin koulujen välillä on melko suuria eroja sekä osaamisen että hyvinvoinnin suhteen. Oppilaiden osaaminen oli tilastollisesti merkitsevässä yhteydessä vanhempien koulutustasoon. Vahvuudet ja vaikeudet -mittarin ilmaisevat ongelmat olivat sitä yleisempiä, mitä alemman koulutustason perheestä oppilas tulee. Myönteinen sosiaalinen käyttäytyminen lisääntyi vanhempien koulutustason mukaan. Välittömän tuen tarve oli myös yhteydessä vanhempien koulutustasoon.

Alueellista ja koulujen välistä eriarvoistumiskehitystä estetään kouluverkkoratkaisuilla ja oppilaaksiottoa säätelemällä. Eriarvoistumiskehitystä ehkäistään laadukkailla, osallistavilla ja joustavilla oppimisympäristöillä. Osaa kouluista tuetaan kohdennetuilla lisäresursseilla, kuten positiivisen diskriminaation rahoituksella.

Nuorten syrjäytymistä ehkäistään tukemalla heidän kiinnittymistään yhteiskuntaan ja kulttuuriin monihallintokuntaisena yhteistyönä. Kouluja vahvistetaan erityisesti niillä alueilla ja niissä toiminnoissa, joissa nuorten yhdenvertaisen aseman varmistaminen sitä edellyttää. Monihallintokuntaiset, alueelliset hyvinvoinnin koordinaatioryhmien toiminta vahvistaa poikkihallinnosta yhteistyötä. Sen toiminta pohjautuu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteuttamiseen alueilla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman koulutuksellisten tasa-arvohanke kohdistuu kouluihin, joiden alueella on alhainen koulutustaso ja tulotaso sekä paljon muita kuin suomen- tai ruotsinkielisiä asukkaita. Toimenpiteillä tuetaan oppilaiden koulunkäyntiä ja varmistetaan erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien oppilaiden osalta peruskoulun päättäminen ja toiselle asteelle siirtyminen. Tätä työtä tehdään yhteistyössä nuorisotoimen, sosiaali- ja terveystoimen sekä kulttuuri- ja liikuntatoimen kanssa.

Kodin ja koulun yhteistyön malleja on monipuolistettu, jotta kaikki huoltajat saadaan mukaan oppilaan kasvun ja kehityksen tukemiseen. Vanhempien osallisuutta on lisätty ja vahvistettu.

Oppilaiden käytös- ja poissaolo-ongelmien selvittelyyn luodaan uusia toimintamalleja. Poissaoloihin tehty puuttumisen portaat –malli on käytössä kaikissa kouluissa sekä ryhmämuotoisen toiminnan avulla kiinnitetään oppilaita opiskeluun ja mahdollisimman joustavaan jatkamiseen toiselle asteelle.

Oppilaita motivoidaan monipuoliseen liikuntaan koulupäivien aikana ja niiden jälkeen. Koulupäivien liikunnallisuutta lisätään ja oppimisympäri-

stöjä kehitetään toiminnallisemmaksi. Liikkuva koulu – toimintamalli vaikiinnutetaan Helsingissä kaikkiin kouluihin. Opetusvirasto ja liikuntavirasto yhdessä Lähiörahasto- ja Lähiöprojektihankkeiden kanssa selvittävät mahdollisuuksia kehittää koulujen pihoja osaksi alueen lähiliikuntapaikkoja.

Kulttuurilaitosten kanssa tehtävä yhteistyö on monipuolista. Helsingin eri osissa toimivia yksiköjä hyödynnetään alueellisesti ja alueellisten rakenteiden vahvistamisen kautta lisätään vuorovaikutusta koulujen ja laitosten välillä.

Opetusvirasto tukee kouluja positiivisen diskriminaation määrärahan avulla. PD-määrärahaa on jaettu vuodesta 1999 ja määrärahan jakamismallia on vuosien varrella kehitetty. Nykyinen malli on otettu käyttöön vuonna 2009. Määrärahojen jakoon vaikuttavat seuraavat oppilaaksiottoaluekohtaiset tekijät: huoltajien koulutustaso, perheiden tulo taso sekä oppilaiden maahanmuuttajataustaisuus. PD-mallin tavoitteena on tunnistaa ne koulut, jotka tarvitsevat koulujen oppilasohjan sosiaalista taustaa kuvaavien muuttujien perusteella lisäresursseja. Tavoitteena on lisätä koulutuksellista tasa-arvoa ja sosiaalista tasapainoa eri alueiden kesken.

Suomen muissa suurissa kaupungeissa ei käytetä vastaavan tyyppisiä malleja koulujen määrärahojen jakamisessa. Sen sijaan Tukholman kaupungin opetustoimi käyttää mallia, joka perustuu samoihin kolmeen muuttuajaan. Mallin kehittämisen lähtökohtana on alkujaan ollut se, että mallin muuttujien valinnan ja muuttujien saamien painokertoimien tulee perustua tutkimustietoon ja mallin ennustevoiman testaamisesta saata viin tuloksiin. Mallin ennustevoima tarkoittaa käytännössä sitä, kuinka hyvin malli onnistuu kuvaamaan koulujen toimintaympäristön haasteellisuutta

PD-indeksi on tarkistettu vuonna 2012 ja keväällä 2016. Viimeisessä tarkistuksessa näkyi rakentamisen ja koulujen yhdistymisen vaikutus joidenkin koulujen oppilaaksiottoalueiden indikaattoreihin. Alueellisten sosioekonomisten muutosten seurauksena koulujen järjestys tuen saajina on muuttunut ja myös negatiivisen indikaattorin saajien prosentuaalinen määrä on vähentynyt vuodesta 2012 (45%) vuoteen 2016 (38%).

Opetuslautakunta kannattaa selvityksen tekemistä tehokkaimmista tavoista torjua lasten eriarvoistumista. Toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointiin poikkihallinnollisena yhteistyönä tulee varata riittävästi aikaa, jolloin talousarvion 2017 esittelyyn mennessä kattavaa selvitystä ei pystytä tekemään.

Käsittely

31.05.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Jäsen Hertzbergin puheenvuoron johdosta esittelijä muutti esityslistan 3. kappaleen ("Helsingissä on monipuolinen...") viimeisen virkkeen kulumaan seuraavasti: "Ruotsinkielisessä perusopetuksessa on yksi yksityinen koulu."

Hyväksyttiin esittelijän muutettu ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Outi Salo, linjanjohtaja, puhelin: 310 86774
outi.salo(a)hel.fi

Tietokeskus 30.5.2016

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Tietokeskuksen lausunto eriarvoisuuden torjumisesta (Vihreiden ryhmäaloite)

Eriarvoistumiseen puuttuminen ja toimenpiteiden kohdentaminen edellyttää luotettavaa ja hyvää tietopohjaa ja asiantuntevia tulkintoja. Tietokeskus on useita vuosia tuottanut tietoa asuinalueiden eriytymiskehityksestä ja viime vuosina myös eri väestöryhmien väliset terveys- ja hyvinvointierot ovat nousseet raportoitavan tiedon joukkoon.

Tietokeskuksen tulevien vuosien tilasto- ja tutkimusohjelman yhtenä strategisena painopistealueena on eri väestöryhmien hyvinvointierojen seuranta, joka on osa kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen laakisäateistä kokonaisuutta. Työ, koulutus, sosiaaliset suhteet, asuminen, palvelut ja tulonsiirrot luovat mahdollisuuksia ihmisarvoiselle elämälle.

Helsingiläisten yleinen tulotaso on muun maan tulotaso korkeampi, mutta väestöryhmien välillä on havaittavissa eroja. Tuloerojen tarkastelu väestöryhmittäin ja alueittain tuo näkyväksi sosioekonomisia eroja ja yhtäläisyyksiä sekä köyhyys- ja syrjäytymisriskejä. Pienituloisissa perheissä asuvien lasten osuus on korkeampi kuin muualla maassa ja lisäksi joka neljäs lapsi asuu yksinhuoltajaperheessä. Myös työttömien ja erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut Helsingissä, mikä välillisesti voi vaikuttaa lasten eriarvoistumiseen.

28.09.2016

Kj/6

Tulevina vuosina tietokeskuksessa tuottaa tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnin eri ulottuvuuksista kohdennetuilla tilasto- ja tutkimushankkeilla. Nuorten hyvinvoinnista on jo julkaistu laaja hyvinvointikertomus verkkosivusto ja lasten hyvinvoinnin osalta uusia hyvinvoinnin tietosisältöjä ja seurantaindikaattoreita suunnitellaan tällä hetkellä tietokeskuksen johtamana usean viraston yhteistyönä. Tietokeskus on tiiviisti mukana nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa sekä välillisesti mukana tiedontuottajana myös lasten ja nuorten hyvinvointisuunnittelma-työssä.

Tietokeskus ottaa kokeiluluontoisesti käyttöönsä sähköisen hyvinvointikertomuksen syksyllä 2016. Välineeseen on mahdollista valita eriarvoistumista kuvaavia indikaattoreita lasten ja nuorten osalta. Tietosisältöä suunnitellaan syksyn aikana tietokeskuksen johtamana usean viraston yhteistyönä. Tavoitteena on, että tuotetun indikaattoritiedon avulla operatiivisessa toiminnassa nykyistä paremmin pystytään asettamaan tietoon perustuvia tavoitteita lasten ja nuorten eriarvoistumisen vähentämiseksi.

Tietokeskus on yhteistyössä opetusviraston kanssa tänä keväänä toteuttanut koulujen PD-indikaattorien (positiivinen diskriminaatio) päivityslaskelmat. Valmistelun ohessa on huomattu, että koulujen oppimistuloksiin ja koulujen tilaan liittyvien tietovarantojen keräämistä tulisi kehittää ja säännöllistää, jotta erilaisten toimenpiteiden vaikuttavuutta ja yleisiä kehityssuuntia voitaisiin arvioida nykyistä paremmin. Yleisemminkin lapsiin ja kouluihin liittyvien tietovarantojen kehittäminen on erittäin tärkeä osa lasten eriarvoisuuden torjuntaa.

Lasten eriarvoisuuden tilanteen tarkastelu ei ole mahdollista ilman laadukkaita ja säännöllisesti päivitettäviä tietovarantoja ja tutkimusta. Tietoon perustuva johtaminen on tietokeskuksen toiminnan ytimessä ja voimme siten tukea tätä tärkeää työtä.

Lisätiedot

Timo Cantell, johtaja, puhelin: Puh nro 09 310 73362
timo.cantell(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 26.05.2016 § 82

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta alueiden eriarvoisuuden torjumisesta:

Lasten harrastamisella on monenlaisia myönteisiä hyvinvointivaikutuksia, ja etenkin liikuntaharrastusten avulla on mahdollisuus tarjota lapsille ja nuorille sellaisia kokemuksia, jotka tukevat heidän tervettä kasvuaan ja kehitystään (mm. Pirnes & Tiihonen, 2010). Liikuntavirasto on pyrkinyt toteuttamaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaista tavoitetta, jonka mukaan jokaisella helsinkiläisellä lapsella ja nuorella tulee olla mahdollisuus yhteen harrastukseen.

Helsingin eri alueiden eriarvoistumiseen liittyvät riskit on tiedostettu liikuntavirastossa, ja tämä kehityssuunta on pyritty huomioimaan palveluiden suunnittelussa jo useamman vuoden ajan. Liikunnan harrastamattomuus näkyy Helsingissä erityisesti itäisessä Helsingissä ja Pasilassa. Näillä alueilla yli viidennes 20 vuotta täyttäneistä ei harrastanut vapaa-ajallaan liikuntaa. Mellunkylässä liikuntaa harrastamattomien osuus on THL:n tuottaman kyselyn mukaan 28 prosenttia ja Pasilassa 24 prosenttia (Helsingin Tietokeskus 2016). Kouluterveyskyselyn (2013) perusteella puolestaan tiedetään, että fyysisen aktiivisuuden suositukset täyttyvät kaikkein heikoiten idän ja koillisen alueella.

Liikuntatoimi on rakentanut viime vuosikymmeninä vetovoimisia liikuntapaikkoja ja tukenut muita liikuntahankkeita erityisesti itäisessä Helsingissä, jossa liikuntaa harrastetaan suhteessa vähemmän kuin muualla Helsingissä. Merkittävimpiä näistä liikuntapaikoista ovat Liikuntamyly, Kivikon liikuntapuisto, Kivikon hiihtohalli, Kontulan liikuntapuiston tekojääkenttä, Pallomyllyn palloiluhalli, Vuosaaren liikuntapuisto, Aurinkolahden uimaranta, Vuosaaren jäähalli ja Arena Centerin Myllypuron salibandyhalli sekä lähiliikuntapaikat ja ulkokuntoilulaitteet.

Liikuntavirasto seuraa sekä valtakunnallisia että kaupunkikohtaisia lasten ja nuorten hyvinvoinnin tietolähteitä, ja pyrkii tavoittamaan palveluillaan juuri heikoimmassa asemassa olevat kuntalaiset sekä ne, jotka eivät vielä hyödynnä liikuntapalveluja terveystensä ja hyvinvointinsa edistämiseksi. Tästä syystä etenkin eri alueiden matalan kynnyksen liikuntapalvelutarjontaa on haluttu kehittää. Palveluohjausta eri hallintokuntien välillä pyritään jatkuvasti kehittämään muun muassa erillisten hankerahoitusten turvin, jotta erityistä tukea tarvitsevat perheet tai muut lasten kanssa toimivat tahot tulisivat tietoisiksi liikuntaviraston palveluista.

Vuoden 2012 syksyllä liikuntavirasto aloitti yhdessä opetustoimen kanssa valtakunnallisen Liikkuva koulu – ohjelman jalkauttamisen helsinkiläisiin peruskouluihin. Ohjelman avulla on tavoitettu lähes kaikki helsinkiläiset koululaiset alueesta tai oppilaiden taustoista riippumatta. Tällä hetkellä Liikkuva koulu on osa nykyisen hallitusohjelman kärkihanketta ”Liikuntaa tunti päivässä”. Liikuntaviraston sitovana talousarvi-

otavoitteena vuodelle 2016 on, että 85 prosenttia sekä suomen- että ruotsinkielisistä perusopetuksen kouluista ovat Liikkuvia kouluja.

Fyysisesti aktiivisempaa ja viihtyisämpää koulupäivää tukevat myös liikuntaviraston omat lapsille ja nuorille suunnatut matalan kynnyksen liikuntapalvelumallit (EasySport ja FunAction). Palveluiden kehittäminen aloitettiin niin kutsutuilta positiivisen diskriminaation alueilta, joista etenkin EasySport on laajentunut kattamaan kokonaisvaltaisemmin myös muita Helsingin alueita. Kevään 2016 aikana toimintaan osallistuville lapsille on toteutettu kysely, jonka avulla on haluttu selvittää muun muassa toiminnassa ilmeneviä alueellisia eroavaisuuksia. Vastauksia saatiin yhteensä 515, ja niistä ilmeni, että EasySport-liikuntaan osallistuvien lasten perheissä puhutaan yhteensä 42 eri kieltä. Vastaajista 65 prosenttia oli sellaisia, joiden kodissa puhutaan ainoastaan suomen kieltä. Osallistujista yli puolet (51 %) ei harrasta liikuntaa urheiluseurassa. Kaikista vastanneista 45 prosenttia ilmoitti, että EasySport-toiminnan myötä hengästyttävän liikunnan määrä on lisääntynyt heidän arjessaan. Tarve alueellisesti kohdennettuun toimintaan on kyselynkin perusteella ilmeinen, sillä ryhmäkoot olivat suurimmat idän alueella järjestävissä ryhmissä. Samalla alueella oli myös eniten niitä (24%), joka ilmoittivat, etteivät harrasta EasySport-liikunnan lisäksi mitään muuta. Itä oli myös alueista monikielisin; 63 prosenttia somalian kieltä ja 43 prosenttia arabian kieltä puhuvista vastaajista tuli tältä alueelta.

FunAction-toiminta on yläkouluikäisille nuorille suunnattu edullinen ja monipuolinen harrasteliikuntapalvelu. Toiminta on keskittynyt pääsääntöisesti idän alueelle, mutta lähiöprojektin myöntämisen kahden vuoden mittaisen hankerahoituksen turvin FunAction – toimintamallia tullaan kuluvan vuoden aikana laajentamaan yhdessä nuorisoasiainkeskuksen kanssa lännen - ja erityisesti Malminkartanon, Kannelmäen, Haagan ja Pitäjänmäen alueelle. Lisäksi liikuntavirastossa on tarkoituksena lähteä kehittämään yhdessä kouluterveydenhuollon ja opetustoimen kanssa Liikunnan ja kansanterveyden edistämistätiön mallintamaa ”Personal trainer-toimintamallia”, jonka tarkoituksena on tarjota henkilökohtaista ja/tai ryhmämuotoista ohjausta ja liikuntapalvelua niille kahdeksaluokkalaisille oppilaille, jotka saavat koulujen Move – mittauksista (fyysisen toimintakyvyn seuranta) huolta herättävän tuloksen. Pilotit mallin kehittämiseksi käynnistyvät kuluvan vuoden syksyllä, ja kehittämistyössä tullaan hyödyntämään jo alustavasti testattua yksilöllistä nuorten liikuntaneuvontaa. Pilottivaiheen kehittäminen tapahtuu aluehallintaviraston myöntämisen hankerahan turvin.

Nuorisotutkimusverkoston tuoreimman nuorisobarometrin (2016) mukaan 15 – 29 –vuotiaista nuorista joka kolmas on jättänyt harrastuksen aloittamisen rahapulan takia. Helena Huhdan (Nuorisotutkimusseura 2015) tutkimuksen mukaan työttömän nuoren kaikki aika on vapaa-ai-

kaa, jolloin myös sosiaaliset ja yhteiskunnalliset kiinnikkeet säilyvät tai katkeavat. Vapaa-ajalla siis joko selviydytään tai syrjäydytään. Liikuntaviraston NYT-liikuntahankkeen tavoitteena onkin tarjota toiminta- ja työkykyä lisäävää liikuntaa työttömille 17–29-vuotiaille helsinkiläisille. Alueellisesti kattava viikoittainen liikuntalajitarjotin tarjoaa eri lajien harrastusmahdollisuuksia ja Jump in –liikuntaneuvonta henkilökohtaista ohjausta. Asiakaskyselyihin vastanneista Nyt-liikunnan asiakkaista noin 31 prosenttia oli ilman työ- tai koulutuspaikkaa, noin 41 prosenttia opiskeli ja noin 28 prosenttia oli työelämässä. Vastanneista kolmannes ei harrastanut liikuntaa lainkaan ennen NYT-liikuntaan osallistumista.

Alueellisesti kohdennetuista hankkeista liikuntavirasto aloittaa syksyllä 2016 erillismäärärahan turvin myös Aktiivista arkea lähiöissä – hankkeen, joka kohdentuu Itä-Helsingin kahteen lähiöön, Jakomäkeen ja Myllypuroon. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on löytää hyvinvointia aktiivisesta arjesta ja yhteisöllisestä tekemisestä sekä vaikuttaa positiivisesti terveyskäyttäytymiseen osallisuuden ja aktiivisen osallistumisen keinoin. Hanketta kohdennetaan erityisesti aktiivisesta toiminnasta syrjäytyneeseen tai muuten passiiviseen aikuisväestöön sekä lapsiperheisiin, joiden taustalla voi olla mm. vähävaraisuutta, pitkäaikaisyöttömyyttä tai yksinhuoltajuutta.

Kaupunginhallituksen myöntämällä erillismäärärahalla liikuntavirastossa lähdetään kehittämään toimintamallia, jonka avulla pyritään tavoittamaan niin turvapaikanhakijoina juuri Suomeen saapuneet kuin jo pidempään Suomessa asuneet maahanmuuttajat ja monikulttuurisen taustan omaavat kaupunkilaiset.

Kohdennetuista erillishankkeista voitaneen vielä mainita hanke, jonka tavoitteena on tarjota liikuntatoimintaa maahanmuuttajataustaisille naisille ja perheen äideille, joilla on esimerkiksi riittämättömän kielitaidon tai mahdollisesti myös luku- ja kirjoitustaidottomuuden vuoksi haasteellista löytää tietoa ja palveluja terveydestä ja liikunnasta. Liikuntaryhmät kohdentuvat alueille, jossa asuu paljon maahanmuuttajia kuten Itä-Helsinkiin.

Monien kehittämishankkeiden lisäksi erityistä tukea tarvitsevien lasten tarpeet on pyritty huomioimaan liikuntaviraston omassa toiminnassa mm. matalan kynnyksen liikuntaryhmiä järjestämällä sekä suunnittelemalla loma-ajan toiminta sellaiseksi, että kaikilla lapsilla olisi mahdollisuus osallistua ryhmiin omien valmiuksiensa mukaan. Lisäksi liikuntavirasto tukee ja tekee yhteistyötä vammaisjärjestöjen liikuntatoiminnan järjestämisessä. Järjestöt tavoittavat omalta osaltaan juuri haasteellisemmassa asemassa olevat kuntalaiset.

28.09.2016

Kj/6

Liikuntaolosuhteiden kehittämisessä erityisenä painopisteenä ovat Helsingin lukuisat lähiliikuntapaikat, jotka sijoittuvat kaupungin eri alueille vähentäen alueiden välistä eriarvoisuutta. Lähiliikuntapaikkojen tavoitteena on madaltaa kaupunkilaisten liikunnan harrastamisen kynnystä ja innostaa alueiden asukkaita liikkumaan omatoimisesti ja ympäri vuoden. Liikuntavirasto on käynnistänyt lähiliikuntapaikoissa uutena palvelumuotona kaikille helsinkiläisille suunnatun maksuttoman Liv-ulkotreenin. Uudelle matalan kynnyksen palvelumuodolle on ollut selvä tarve, ja se on tavoittanut nopeasti laajan asiakaskunnan.

Esittelijä

osastopäällikkö
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Tarja Loikkanen-Jormakka, osastopäällikkö, puhelin: 310 87500
tarja.loikkanen(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 24.05.2016 § 85

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta alueiden eriarvoisuuden torjumisesta:

Eriarvoisuuden torjunta on tärkeä aihe varhaiskasvatuksen toiminnassa. Kaikkia koskevat yhdenvertaiset varhaiskasvatuspalvelut osana oppimisen polkua tasaavat lasten erilaisista lähtökohdista johtuvia eroja ja takaavat kaikille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua koulutetun henkilöstön järjestämään varhaiskasvatustoimintaan.

Varhaiskasvatusvirastossa positiivisen diskriminaation määräraha vuonna 2016 on 950 000 euroa. Määrärahalla on lisätty hoito- ja kasvatushenkilöstön määrää, lastentarhanopettajien osuutta hoito- ja kasvatushenkilöstöstä sekä palkattu lisää erityislasterhanopettajia erityisesti niillä asuinalueilla, joilla on nähtävissä lasten kasvuun liittyviä riskitekijöitä. Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä, että positiivisen diskriminaation määräraha pidetään jatkossa vähintään vuoden 2016 tasolla. Vaikutus on suurinta panostettaessa varhaisiin vuosiin.

Varhaiskasvatuksessa puututaan tehokkaasti erilaisin tukitoimin kasvun, kehityksen ja oppimisen haasteisiin sekä ennaltaehkäistään erilaisista riskitekijöistä johtuvia ongelmia. Erityisen tuen resursseja kohdennetaan alueittain eniten tukea tarvitseville lapsille ja tiivis yhteistyö neuvolan ja muiden lapsiperheiden palvelujen kanssa auttaa kartoittamaan lasten tuen tarpeita. Erityisesti varhaiskasvatuksen, huoltajien ja neuvo-

lan yhteinen Hyve4-malli ja siihen liittyvä tiedonsiirto päiväkodin ja neuvolan välillä tuottaa paljon lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvää tärkeää tietoa ja auttaa kohdentamaan erilaisia tukitoimia.

Erityistä huomiota on kiinnitetty eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten suomen kielen oppimiseen. Varhaiskasvatusalueilla työskentelee suomi toisena kielenä -lastentarhanopettajia, jotka toimivat alueille konsulttoivina työntekijöinä sekä arvioivat ja kehittävät kielitaidon parantamiseen tähtääviä toimintamalleja. Ota koppi! -hankkeessa on yhteistyössä neuvolan ja perusopetuksen kanssa kehitelty toiminnallisia menetelmiä lasten suomen kielen osaamisen kehittämiseksi. Ota koppi! -ohjelmassa on kiinnitetty erityistä huomiota myös siihen, että lasten kotona puhutun kielen osaamista tuetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Helsingin varhaiskasvatuksessa on lähdetty kehittämään kumppanuuteen perustuvia toimintamalleja, joilla edistetään varhaiskasvatuksen sisältöjen monipuolista toteutumista kaupungin eri osissa. Yhteistyössä kulttuurikeskuksen kanssa on palkattu työttömiä taiteilijoita päiväko-deissa tapahtuvaan taidekasvatustyöhön alueilla, joiden sosio-ekonominen tilanne on keskivertoa heikompi ja joissa taiteen saavutettavuus on heikko. Toimintamalli otettiin käyttöön vuonna 2015 ja sitä tullaan jatkamaan vuosina 2016 ja 2017. Yhteistyössä nykytaiteen museo Kiasman kanssa on järjestetty taidekasvatustyöpajoja eri puolilla kaupunkia sekä järjestetty henkilöstön täydennyskoulutusta. Kaupunginorkesterin kanssa on mahdollistettu esiopetuksessa olevien lasten osallistuminen kaupunginorkesterin konserttiin.

Varhaiskasvatuksella ja esiopetuksella on tärkeä rooli kaikkien lasten yhtäläisten oppimisedellytysten turvaamisessa. Esiopetuksesta perusopetukseen siirryttäessä nivelvaiheen yhteistyö opetustoimen kanssa on tärkeää sujuvan koulun aloittamisen varmistamiseksi. Varhaiskasvatuksen ja opetustoimen yhteistyössä on kehitetty kouluun siirtymisen prosesseja siten, että kaikkien lasten tarpeet tulevat huomioituksi.

Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä, että varhaiskasvatuksen toimintamalleja kehitetään edelleen myös eriarvoisuuden torjumisen näkökulmasta. Keinojen vaikuttavuuden seuranta voidaan kehittää osana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan liittyvää yhteistyötä. Kun puhutaan lapsista, toiminnan vaikuttavuutta ei mitata siten, että asiat punnittaisiin mittarein. Lapsen kehitys ja oppiminen käydään vanhempien kanssa läpi vuosittain. Tarvittaessa mukana on asiantuntijoita.

Virasto tekee aktiivisesti yhteistyötä yliopiston kanssa. Alkamassa on arviointihanke, josta saatavaa tietoa käytetään hyväksi toiminnan kehittämässä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postadress

PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Eriarvoisuuden torjumisella on suoria vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin sekä lasten mahdollisuuteen osallistua tasa-arvoiseen koulutukseen. Yhdenvertaisten varhaiskasvatuspalvelut Helsingin eri alueilla ehkäisevät osaltaan lasten ja lapsiperheiden eriarvoistumista ja tasaavat lasten erilaisista lähtökohdista johtuvia eroja. Laadukas varhaiskasvatus edistää lasten sosiaalista, alueellista ja kulttuurista tasa-arvoa.

Käsittely

24.05.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan niin, että toisen kappaleen loppuun lisätään seuraava lause: Vaikutus on suurinta panostettaessa varhaisiin vuosiin.

Lisäksi lausunnon loppuun lisätään seuraavat virkkeet: Kun puhutaan lapsista, toiminnan vaikuttavuutta ei mitata siten, että asiat punnittaisiin mittarein. Lapsen kehitys ja oppiminen käydään vanhempien kanssa läpi vuosittain. Tarvittaessa mukana on asiantuntijoita.

Virasto tekee aktiivisesti yhteistyötä yliopiston kanssa. Alkamassa on arviointihanke, josta saatavaa tietoa käytetään hyväksi toiminnan kehittämiseksi.

Vastaehdotus:

Alexi Niskanen: Vastaehdotus: Lisäys kohtaan 2 ensimmäisen lauseen perään: Eriarvoisuuden torjunnassa täytyy kohdella huonossa asemassa/syrjäytymisvaarassa olevia lapsia sekä kantasuomalaisia, että maahanmuuttajataustaisia lapsia tasavertaisesti. Positiivisen diskriminaation määrärahoista ei saa tulla ohituskaistaa maahanmuuttajalapsille kantasuomalaisen lasten kustannuksella.

Alexi Niskasén vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

17.05.2016 Pöydälle

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Mikko Mäkelä, kehittämisspäälikkö, puhelin: 310 24378
mikko.makela(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 12.05.2016 § 65

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Nuorisoasiainkeskus pitää alueiden eriarvoisuuden torjumista tärkeänä tavoitteena. Nuorisoasiainkeskuksen uutta suuntaa valittaessa strategisesti keskeisenä painopisteenä on ollut nimenomaan alueellisen eriarvoisuuden torjuminen ja alueiden omaleimaisuuden kehittäminen. Yksi nuorisoasiainkeskuksen keskeisistä toimintaperiaatteista on, että ”tehdään enemmän siellä ja niiden kanssa, jotka tarvitsevat enemmän”. Tämä edellyttää panostusta alueisiin, joissa lasten ja nuorten riski syrjäytyä on suurempi. Nuorisoasiainkeskuksen toiminnassa keskeistä on ollut myös hyvä ja toimiva kumppanuus muiden lasten ja nuorten kanssa työtä tekevien tahojen kanssa.

Nuorisoasiainkeskuksessa tiedostetaan se, että nuorten tarpeet vaihtelevat alueittain Helsingissä. Alueiden eriarvoistumisen torjumiseksi tarvitaan luotettavaa, monipuolista ja ajantasaista tietoa alueista ja niiden asukkaista, erityispiirteistä ja elinolosuhteista. Tähän haasteeseen vastataan muun muassa nuorten hyvinvointikertomuksessa, johon on kerätty avoimen tiedon periaatteella niin tutkimus- ja tilastotietoa kuin nuorten ja toimijoiden kokemuksia. Taustalla on ajatus, että erilaista tietoa yhdistämällä voidaan saada luotettavampaa tietoa hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Monipuolisen tiedon ja indikaattoreiden pohjalta voidaan seurata alueiden ja tilanteiden kehittymistä sekä ohjata resursseja enemmän tarvitseville nuorille ja alueille.

Nuorisoasiainkeskus katsoo, että alueiden eriarvoisuuden torjumiseksi hallintokuntien välinen yhteistyö on välttämättömyys. Nuorten syrjäytymisen ehkäisytyössä toimitaan usein ns. harmaalla vyöhykkeellä, jossa asiakkuus ei ole selkeästi minkään hallintokunnan oma tehtävä. Osamista ja resursointia yhdistämällä voidaan päästä parempaan lopputulokseen ja tarjota ehkäisevää tukea niillä alueilla ja niille nuorille, jotka mahdollisesti jäisivät ilman palveluita.

Nuorisoasiainkeskus huomioi alueiden erilaiset tarpeet myös henkilöstösuunnittelussa. Parhailaan nuorisoasiainkeskuksessa kootaan ajantasaista tietoa alueellisista palvelutarpeista ja tarvittavista henkilöstömääristä pitkän tähtäimen henkilöstösuunnittelua varten. Tarkoituksena on suunnata lisää resursseja alueille, joissa tarve on suurin.

Nuorisotyön tehtävä on turvata kaikille nuorille tasavertaiset mahdollisuudet tehdä ja olla, asuinalueestaan riippumatta. Nuorisoasiainkeskuksen uudistuksen myötä on alueellista kehittämistä lisätty, joka tarkoittaa muun muassa alueellisten yksiköiden vastuuta sen huolehtimisesta, että nuorten mahdollisuudet toteutuvat omalla alueella. Näitä mahdollisuuksia ovat;

- mahdollisuus muodostaa kaverisuhteita,
- mahdollisuus toimia toisten hyväksi ja vaikuttaa ympäristöönsä,
- mahdollisuus kokea ja toteuttaa kulttuuria,
- mahdollisuus liikuntaan,
- mahdollisuus viettää aikaa muiden nuorten kanssa paikoissa, joihin nuoret ovat tervetulleita,
- mahdollisuus saada apua ja tukea,
- mahdollisuus oppia uutta ja vahvistaa omia taitojaan.

Nuorisotyössä alueellista yhteistyötä, paikallisia kokeiluja ja alueille jalkautumista lisätään. Alueellisissa nuorisotyön yksiköissä kehitetään alueen tarpeiden pohjalta työtapoja ja tarjotaan tukea tarvitseville nuorille aiempaa enemmän mahdollisuuksia saada yksilöllistä ohjausta ja apua erilaisissa elämäntilanteissa. Maahanmuuttajiin suunnattu työ on nostettu yhdeksi erityiseksi kärkihankkeeksi.

Yksi tapa vaikuttaa alueiden eriarvoistumisen torjuntaan, on lisätä asukkaiden osallistumismahdollisuuksia oman asuinalueensa kehittämiseen ja parantamiseen. Nuorisoasiainkeskuksessa tätä on kehitetty soveltamalla osallistavan budjetoinnin mallia Ruutibudjettia (RuBu). Ruutibudjetissa nuoret ovat kumppaneina kehittämässä alueiden palveluita nuorille ja tekemässä aloitteita alueiden parantamiseksi.

Alueellisen eriarvoistumisen kehityksen torjumiseksi tehdään nuorisoasiainkeskuksessa kohdennettua nuorisotyötä. Kohdennetulla nuorisotyöllä tarkoitetaan yksilöiden ja ryhmien kanssa tehtävää syrjäytymisen ehkäisyyn ja sosiaaliseen vahvistamiseen tähtäävää työtä, jota tehdään yhdessä muiden kanssa. Kyse on työn tarveperustaisesta kohdentamisesta sinne, missä tuen tarvetta on enemmän. Työtä tehdään ehkäisevästä näkökulmasta, jossa nuoria ohjataan ja tuetaan vaiheessa, jolloin vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia on vielä runsaasti ja nuorisotyöllinen lähestyminen on perusteltua.

Esimerkkejä kohdennetusta nuorisotyön työmuodoista Helsingissä ovat sosiaali- ja terveystieteiden kanssa yhteisesti toteutettava Luotsi-toiminta sekä opetusviraston kanssa yhteistyössä tehtävä Kaikki Käy Koulua – hanke. Kohdennettuja nuorisotyön hankkeita järjestetään myös paikallisesti nuorisotyöyksiköiden ja eri tahojen kanssa yhteistyössä alueen tarpeiden perusteella, esimerkiksi alueen koulun ja oppilashuollon kanssa yhdessä suunnitellen tai alueella toimivan järjestön kanssa yhdessä toteuttaen.

Luotsi-toiminta on nuorisoasiainkeskuksen ja sosiaali- ja terveystieteiden monihallintokuntainen malli, joka palvelee yläkouluikäisiä koko Helsingin alueella. Sen tavoitteena on hyvinvoiva nuori ja syrjäytymisen ehkäiseminen. Luotsi-toiminta mahdollistaa nuorille ehkäisevästä

28.09.2016

Kj/6

näkökulmasta yksilöllisiä tarpeita vastaavaa tukea, myönteisiä kokemuksia ja vapaamuotoisia tilanteita kokea hyväksyntää. Nuorilla rakennetaan henkilökohtainen tukiohjelma, jossa nuoren kykyjä, taitoja, sosiaalista kompetenssia ja osallisuutta vahvistetaan nuoren omista lähtökohdista. Tukea viedään nuoren arkeen ja toimintaa tehdään nuoren lähiympäristössä.

Kaikki käy koulua -hankkeessa viedään ryhmämuotoista tukea kouluympäristöön. Työmallissa muodostettavat kasvuryhmät on sisällytetty koulun opetussuunnitelmaan valinnaisaineena. Kasvuryhmissä autetaan nuorta tunnistamaan koulunkäynnin ja elämän pulmakohdat, omat voimavarat ja vahvuudet ja etsitään yhdessä vaihtoehtoja parempaan. Toimintaa suunnitetaan opetusviraston ja nuorisoasiainkeskuksen yhteistyönä alueilla ja kouluissa ilmenneiden tarpeiden pohjalta eniten tarvitseville alueille.

Nuorisoasiainkeskuksessa pidetään tärkeänä, että myös tulevan johtamisjärjestelmän muutoksen ja toimialamuutoksen jälkeen yhteistyön mahdollisuudet säilyvät ja tekemisen tapoja ja sujuvuutta kehitetään edelleen. Tärkeää on myös panostaa riittävästi resursseja ehkäisevän työn ja varhaisen tuen yhteisille rajapinnoille, josta usein kärsivät peruspalveluiden järjestämisen resurssipaineessa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Mikko Vatka

Lisätiedot

Tiina Nurmi, nuorisosihteeri, puhelin: 310 89121
tiina.nurmi(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.05.2016 § 170

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Vihreiden ryhmäaloite alueiden eriarvoisuuden torjumisesta esittää, että talousarvion 2017 esittelyyn mennessä selvitetään tehokkaimmat tavat torjua lasten eriarvoistumista Helsingin eri alueilla. Keinoja tulisi selvittää opetustoimessa ja varhaiskasvatuksessa, mutta myös liikuntatoimessa, nuorisotoimessa, rakennusvirastossa ja muutoin kaupungin toiminnassa. Asia voitaisiin selvittää opetus- ja varhaiskasvatusviraston yhteistyössä, kuullen alan tutkijoita ja muita virastoja. Myös keinojen vaikuttavuuden seuranta on syytä suunnitella. Kaupunkisuunnittelulla-

kin on roolinsa, mutta se on liian hidasvaikutteista toimiakseen pääasiallisena keinona.

Kaupunginosien tasapainoinen ja hallittu kehittäminen on kaupunkisuunnittelun keskeisiä tavoitteita. Kaupunkisuunnittelulla ja kaavoituksella luodaan mm. edellytyksiä asuntopolitiikalle, jolla vaikutetaan väestöryhmien alueelliseen sijoittumiseen, pyritään tasaamaan alueellisia eroja sekä tätä kautta ehkäistään asuinalueiden epätasapainoista kehitystä. Alueiden eriarvoisuuden ehkäisemiseksi kehittämistoimenpiteitä ja investointeja tulee kohdistaa entistä koordinoitummin ja samanaikaisesti. Toteuttamalla täydennysrakentamishankkeiden yhteydessä julkisten alueiden parantamista, palvelutilojen monipuolistamista sekä toiminnallista ja sosiaalista kehittämistä luodaan hyvät edellytykset eriarvoisuuden ennalta ehkäisylle. Muun muassa laadukkaat puistoalueet ja julkiset tilat, turvallinen arkiympäristö sekä hyvät liikuntamahdollisuudet yhdessä hallintamuotojakaumaltaan monipuolisen asuntorakentamisen kanssa edistävät alueiden positiivista kierrettä. Kaupunkisuunnitteluvirasto sekä Helsingin lähiöprojekti yhteistyössä muiden virastojen kanssa edistävät erilaisten parantamistoimenpiteiden yhteensovittamista täydennyskaavoitushankkeissa. Tästä hyvänä esimerkkinä on Meri-Rastilassa vuonna 2014 käynnistynyt laajamittainen alueen kaavoitukseen ja julkisen ympäristön parantamiseen tähtäävä kaupunkiuudistustyö.

Asuinalue koostuu kodin välittömästä ympäristöstä, jossa liikutaan päivittäin. Oman asuinalueen turvallisuus on yksi tärkeimmistä koetun turvallisuuden osa-alueista, ja sen turvallisuus on keskeinen asia arjen viihtyvyyden ja alueellisen eriarvoisuuden kannalta. Helsingin tietokeskuksen vuonna 2015 toteuttaman turvallisuustutkimuksen mukaan turvattomuuden kokemukset ovat pysyneet asuinalueilla pitkälti entisellä tasollaan, mutta myös positiivista kehitystä on nähtävissä. Esimerkiksi Myllypurossa ja Jakomäessä turvattomuuden kokemusten määrä on vähentynyt vuoden 2009 mittaustilanteesta. Kummallakin alueella on tehty määrätietoista kehittämistyötä alueen täydennysrakentamisen, julkisen ympäristön parantamisen sekä syrjäytymisen ennalta ehkäisyn osalta. Voidaan katsoa, että Myllypuron laaja-alainen kaupunkiuudistus sekä Jakomäen alueen koordinoitu kehittäminen ovat olleet tärkeä tekijä myös turvattomuuden kokemusten vähenemiseen.

Asemanseudut, ostoskeskukset sekä puistot ovat keskeisiä asuinympäristöjen julkisia ja kaupallisia keskittymiä, joiden laatuasolla on vaikutusta asuinalueiden eriarvoisuuteen ja asukkaiden kokemuksiin omasta arkiympäristöstään. Kehittämisen nykyisenä haasteena on etenkin toimijoiden laaja kirjo, omistajarakenteen sirpaleisuus sekä osin toisistaan eriävät intressit. Asemanseutuja ja ostareita tulee kehittää voimallisemmin yhdessä kaupungin eri hallintokuntien, valtion ja paikallis-

ten toimijoiden kanssa. Parantamalla asemanseutujen ja muiden liikenteen solmukohtien laatutasoa edistetään eri kulkutapojen hyvää saavutettavuutta, lisätään ihmisten liikkumista omassa arkiympäristössään sekä vahvistetaan paikallisten palveluiden edellytyksiä. Yhdessä kaupunkirakenteen tiivistämistavoitteen kanssa asuinalueet kytkeytyvät rakenteellisesti paremmin toisiinsa, jolloin todennäköisyys myös sosioekonomisten ongelmien kasaantumisesta perifeerisiin alueisiin on epätodennäköisempää.

Helsingin kaupungin lähiöprojekti on kumppanuutta ja asukasosallisuutta korostava kaupungin eri hallintokuntien yhteistyöprojekti, joka toimii koko esikaupunkivyöhykkeellä. Projekti tukee kaupungin strategian ja tavoitteiden toteuttamista. Lähiöprojektin tehtävänä on kiinnittää huomiota alueiden eriarvoisuuden torjumiseen. Toimintakauden 2016-2017 yhtenä päätavoitteena on lasten ja nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisy. Projekti tekee yhteistyötä muun muassa rakennusviraston ja liikuntaviraston kanssa yleisten alueiden kehittämiseksi ja monipuolistamiseksi sekä kehittää syrjäytymisen ehkäisyyn keskittyviä alueellisia toimintamalleja yhdessä palveluhallintokuntien, kuten nuorisoasiainkeskuksen, kulttuurikeskuksen ja sosiaali- ja terveystieteiden kanssa. Esimerkiksi liikuntaviraston ja nuorisoasiainkeskuksen kanssa toteutettavassa lännen liikuntaprojektissa parannetaan lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksia Malminkartanon, Kannelmäen ja Pohjois-Haagan alueilla. Lähtökohtana on matalan kynnyksen toiminta ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy liikunnan ja yhdessä tekemisen keinoin.

Lähiöprojekti osallistuu myös kaupungin lähiörahaston käytön tukemiseen yhdessä kaupunginkanslian kanssa. Lähiörahasto on erillinen investointirahasto, josta rahoitetaan hankkeita, jotka nostavat Helsingin lähiöiden arvostusta parantamalla niiden viihtyvyyttä ja toiminnallisuutta sekä ikääntyvien kaupunkilaisten palvelumahdollisuuksia. Keskeisessä osassa on alueiden eriarvoisuuden torjuminen. Lähiöprojekti tukee hankkeiden valmistelua, hallintokuntien välistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa sekä pyrkii varmistamaan hankkeiden etenemisen.

Alueellisen eriarvoisuuden torjuminen on pitkäjänteistä hallintokuntien ja alueen toimijoiden välistä yhteistyötä. Lähiöprojektilla on tässä työssä tärkeä koordinaattorin, yhteensovittajan ja puolestapuhujan rooli. Projekti tukee kaupungin kustannustehokasta resurssien käyttöä kanavoimalla lähiöalueilta tulevia tarpeita kaupunkitasoiseen keskusteluun, kokoamalla yhteen eri virastojen tarpeita, edesauttamalla yhteistä suunnittelua sekä pilotoimalla ja jalkauttamalla toimintamalleja virastojen toimintaan. Tärkeässä osassa on täydennyskaavoituksen edistäminen ja julkisen ympäristön parantamistoimenpiteiden yhteensovittaminen ja koordinointi.

28.09.2016

Kj/6

Käsittely

10.05.2016 Ehdotuksen mukaan

Lautakunta päätti muuttaa asioiden käsittelyjärjestystä siten, että se käsitteli asian Ykp 1 asian Vp 5 jälkeen.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Tero Santaoja, lähiöprojektin projektipäällikkö, puhelin: 310 37155
tero.santaoja(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 10.05.2016 § 197

HEL 2016-001969 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi eriarvoisuuden torjumista koskevasta ryhmäaloitteesta seuraavan lausunnon:

Yleistä rakennusviraston toiminnasta alueiden tasa-arvoisuuden edistämisessä

Rakennusviraston perustehtävänä on taata toimiva ja turvallinen kaupunkiympäristö Helsinkiin. Kaupunkiympäristön palveluiden järjestämisessä erityisesti ulkoleikkipalvelut sekä jalankulun ja pyöräilyn ympäristöt koskettavat lapsia ja nuoria. Rakennusvirastolla on käytössään useita keinoja pyrkiä mahdollisimman tasapuoliseen alueiden palveluiden järjestämiseen huomioiden mm. alueiden kunto, identiteetti sekä asukkaiden toiveet ja tarpeet. Osa keinoista on nopeavaikutteisia, mutta myös järjestelmällinen, pitkän tähtäimen suunnittelu- ja ohjelmointityö on tärkeä osa alueiden eriarvoistumisen ehkäisemistä. Yleinen taloustilanteen heikko kehitys asettaa kuitenkin haasteita rakennetun ympäristön laadun ja kaupunkiomaisuuden arvon säilymiselle.

Strategisessa suunnittelussa alueiden tasa-arvoisuuden edistämisen keinoja ovat mm. kaupunginlaajuiset palveluiden verkostotarkastelut, tuotteita ja palveluja koskevat linjaukset sekä aluesuunnitelmien laatiminen. Investointien ja ylläpidon ohjelmoinnissa asetetaan painopistealueita ohjaamaan toiminnan resursseja tarpeellisiin kohteisiin. Palveluja arvioidaan ja priorisoidaan jatkuvasti, ja samalla pyritään parantamaan toiminnan tuottavuutta, jotta esimerkiksi ylläpidon laatutason säilyttäminen nykyisellään olisi mahdollista. Asukkaiden palautteita ja tyytyväisyyttä seurataan vuosittain analysoimalla saadut asukaspalautteet sekä teettämällä kyselyitä.

28.09.2016

Kj/6

Rakennusvirasto tekee yhteistyötä kaupungin muiden hallintokuntien kanssa, jotta palvelujen kokonaisuus on linjassa eri toimijoiden kesken. Tärkeitä yhteistyökumppaneita alueiden eriarvoistumisen ehkäisyssä lasten näkökulmasta ovat varhaiskasvatusvirasto, liikuntavirasto, ope- tusvirasto ja lähiöprojekti.

Aluesuunnittelu

Helsingin kaupungin strategiassa on nostettu esiin esikaupunkialueiden ja asuinalueiden vetovoimaisuus asukkaiden ja elinkeinoelämän toi- mijoiden näkökulmasta. Yhtenä toimenpiteenä tähän ovat yleisten alu- eiden aluesuunnitelmat, joiden pohjalta parannetaan katujen, virkisty- salueiden ja aukoiden laatua, turvallisuutta, siisteyttä ja toimivuutta ti- vistyvässä kaupunkirakenteessa.

Aluesuunnitelma on rakennusviraston työväline katu- ja viherverkosto- jen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi tasapuolisesti koko Helsingissä. Sen avulla osaltaan ohjelmoidaan ja suunnitellaan rakennusviraston to- imintaa ja taloutta. Aluesuunnitelmassa selvitetään katujen ja viheralu- eiden ylläpidon, peruskorjauksen ja rakennusviraston tarjoamien pal- veluiden tavoitetaso, toimenpidetarpeet sekä toimenpiteiden kiireelli- syysjärjestys. Suunnittelu tehdään vuorovaikutteisesti alueen asukka- iden ja elinkenoelämän toimijoiden kanssa. Tarpeita alueen kehittämi- seksi kerätään järjestelmällisellä kuntokartoituksella, asukaskyselyillä ja gallupeilla sekä erilaisten työpajojen ja vuorovaikutustilaisuuksien avul- la. Esimerkiksi alueen kouluja innostetaan lähtemään mukaan aluesu- unnitteluun ja työstämään kehittämis ehdotuksia lasten ja nuorten omasta elinympäristöstä.

Verkostotarkastelut ja linjaukset

Verkostosuunnittelun ja palvelulinjausten avulla pyritään takaamaan tasapuolinen palveluverkosto koko kaupungissa ja myös pitämään pal- velujen laatutaso samana. Palvelulinjaukset laaditaan käyttäjiä kuun- nelleen, ja esimerkiksi skeittiohjelmassa määritellyt korjattavat ja uu- disrakentamiskohteet on kerätty käyttäjien palautteiden perusteella. Verkostotarkastelujen ja aluesuunnittelun avulla pyritään turvaamaan ja havaitsemaan epäkohdat myös palveluihin johtavissa jalankulun ja pyöräilyn reiteissä. Käyttäjien palaute muun muassa ulkoilureittien tur- vattomuuteen ja valaistuksen puutteellisuuteen liittyen voidaan huomio- ida aluesuunnittelussa esiin nousevien hankkeiden ja hoitotoimenpitei- den täsmentämisen myötä.

Katu- ja viheralueiden ylläpito

Vaikka katu- ja viheralueet laajenevat rakentamisen myötä, uusien alu- eiden ylläpitoon ei määrärahaamissa ole vastaavaa varausta. Katu-

28.09.2016

Kj/6

ja viheralueiden ylläpidon laatutaso pyritään kuitenkin pitämään pääosin nykytasolla, mikä vaatii panostamista palvelujen järjestämisen ja tuottavuuden parantamiseen. Ylläpitoon osoitettujen määrärahojen riittävyyttä turvataan mm. lisäämällä kilpailuttamalla hankittujen palveluiden osuutta.

Alueiden tasa-arvoisuutta pyritään edistämään ylläpitämällä eri puolilla Helsinkiä edustuspuistoja ja erikoiskohteita, kuten kartanoympäristöjä. Aluekeskusten, kuten Malmi ja Itäkeskus, puhtaanapidon taso on pidetty samalla tasolla kantakaupungin kanssa. Lapsille tärkeiden leikkialueiden turvallisuutta tarkastetaan säännöllisesti, ja leikkialueiden välinevalikoima pyritään pitämään kattavana alueesta riippumatta. Leikkipuistotoiminnan osalta järjestetään säännöllisesti tapaamisia varhaiskasvatusviraston ja kiinteistöviraston kanssa. Asukkaiden vastuunottoa lähiympäristöstä pyritään vahvistamaan tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua yleisten alueiden hoitoon esimerkiksi puistokummeina tai talokutoiminnassa.

Lähiöprojekti ja lähiörahoasto

Helsingin kaupungin lähiöprojektin ja lähiörahoaston avulla rakennusvirasto on pystynyt toteuttamaan erityisesti esikaupunkialueilla kunnostus- ja perusparannushankkeita, joille ei muutoin olisi nykyisellä resursoinnilla löytynyt rahoitusta viraston investointibudjetista. Lähiöprojektin ja rakennusviraston yhteishankkeiksi on nostettu kohteita, jotka ovat osa paikallista identiteettiä ja asukkaille tärkeitä. Lähivuosien hankkeita ovat olleet erilaiset yhteisölliset taideprojektit (esimerkiksi alueen nuorten erityispanostuksella toteutettu Jakomäen taidealikulku Broda) sekä leikkipuistojen tai kävelykatu- ja aukioalueiden kunnostushankkeet eri puolilla Helsinkiä. Hankkeiden mahdollistamisen lisäksi lähiöprojektilla on merkittävä rooli hallintokuntia yhdistävänä ja tiedonvaihtoa lisäävänä toimijana, jonka kautta käyttäjähallintokuntien, alueen asukkaiden, elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden tarpeet on mahdollista tuoda kootusti toteuttavien hallintokuntien tietoon. Lähiöprojekti on rakennusviraston keskeinen kumppani eriarvoistumisen vähentämisessä ja alueiden tasapuolisen kohtelun mahdollistajana.

Vuonna 1996 perustetun lähiöprojektin kuudes toimintakausi alkoi vuoden 2016 alusta. Uusi kausi kestää kaksi vuotta, mikä antaa mahdollisuuden arvioida projektin toimintaa osana seuraavan valtuustokauden strategiakokonaisuuden valmistelua. Nykyisellä toimintakaudella lähiöprojekti keskittyy aluekohtaisiin sekä erilaisiin syrjäytymistä ennaltaehkäiseviin pilotteihin ja teemallisiin kokonaisuuksiin, kuten asemaseutuihin. Kohdealueina ovat erityisesti Meri-Rastila, Jakomäki, Malmi, Malminkartano, Kannelmäki ja Pohjois-Haaga. Lähiöprojektin tavoitteena on edistää toimenpiteitä, joilla kehitetään esikaupunkeja kantakau-

28.09.2016

Kj/6

pungin kanssa tasaveroisina kaupunginosina sekä tehdään tunnetuksi alueiden omia vetovoimatekijöitä yhdessä kaupungin eri hallintokuntien, asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Vuorovaikutus

Lautakunta katsoo, että vuorovaikutusta ja hallintokuntien yhteistyötä alue-, katu- ja puistosuunnittelussa on syytä edelleen kehittää, ja asukkaat on otettava enenevässä määrin huomioon jo suunnittelun alkuvaiheessa aktiivisina osallistujina. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, että kaikilla kaupunkilaisilla on yhtenäiset mahdollisuudet osallistua asuinpaikasta ja sosioekonomisesta taustasta riippumatta. Siksi vuorovaikutuksessa tulee jalkautua sinne, missä ihmiset jo ovat. Suunnittelukilpailuja, työpajoja ja lähiöprojekteista saatuja hyviä kokemuksia tulee laajentaa osallisuuden edistämiseksi.

Käsittely

10.05.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän ehdotus: Lisätään lausuntoehdotuksen uudeksi viimeiseksi kohdaksi otsikolla "Vuorovaikutus" oleva seuraava teksti:

- "Lautakunta katsoo, että vuorovaikutusta ja hallintokuntien yhteistyötä alue-, katu- ja puistosuunnittelussa on syytä edelleen kehittää, ja asukkaat on otettava enenevässä määrin huomioon jo suunnittelun alkuvaiheessa aktiivisina osallistujina. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, että kaikilla kaupunkilaisilla on yhtenäiset mahdollisuudet osallistua asuinpaikasta ja sosioekonomisesta taustasta riippumatta. Siksi vuorovaikutuksessa tulee jalkautua sinne, missä ihmiset jo ovat. Suunnittelukilpailuja, työpajoja ja lähiöprojekteista saatuja hyviä kokemuksia tulee laajentaa osallisuuden edistämiseksi."

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Suvi Kokkonen, lakimies, puhelin: 310 39952
suvi.kokkonen(a)hel.fi
Virpi Vertainen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38518
virpi.vertainen(a)hel.fi
Anni Tirri, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi